

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W ekped. miesięcznie 70 gr. z odnośnikami przewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, słożeńia pracy, przerwania komunikacji, abonent niema prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 20. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo. I to: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądownym śledzeniu należności rabat upada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przesłane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów.

Nr. 113

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 26 września 1933 r.

Rok XII

6% Pożyczka Narodowa „Własnymi siłami“

Subskrypcję przyjmują niżej wyszczególnione instytucje wraz ze wszystkimi swymi oddziałami:

Bank Polski
Bank Gospodarstwa Krajowego
Państwowy Bank Rolny
Pocztowa Kasa Oszczędności
Wszystkie Komunalne Kasy Oszczędności

—:0:—:0:—

Akeyjny Bank Hipoteczny — Lwów
Bank Angielsko Polski S. A. — Warszawa
Bank Cukrownictwa S. A. — Poznań
Bank Dyskontowy S. A. — Warszawa
Bank Francusko-Polski — Warszawa
Bank Handlowy w Warszawie — S. A.
Bank Komercyjny S. A. — Kraków
Bank Kratochwill i Pernaczyński — Poznań
Bank Amerykański w Polsce S. A. Warszawa
Polski Bank Komunalny S. A. — Warszawa
Bank Spółek Niemieckich S. A. — Łódź
Polski Akeyjny Bank Komercyjny — Warszawa
Bank Naftowy S. A. — Lwów
Handlowy Bank Międzynarodowy S. A. — Katowice

Bank Kwilecki, Potocki i Ska — Poznań
Bank Poznańskiego Ziemstwa Kred. — Poznań
Bank Towarzystw Spółdzielczych S. A. — Warszawa
Bank Zachodni S. A. — Warszawa
Bank Związku Spółek Zarobkowych S. A. — Poznań
Powszechny Bank Kredytowy S. A. — Warszawa
Powszechny Bank Związkowy w Polsce S. A. — Warszawa
Śląski Zakład Kredytowy S. A. — Bielsko n/Śl.,
Powszechny Bank Depozytowy S. A. — Warszawa
Komunalny Bank Kredytowy — Poznań
British and Polish Trade Bank — Gdańsk
Łódzki Bank Depozytowy S. A. Łódź
Łódzki Oddział Gdynińskiego Banku Handlowo-Przemysłowego — Łódź

Towarzystwo Kredytowe Miejskie — Warszawa.
Centralna Kasa Spółek Rolniczych

Bank Spółdzielczy „Społem“ z. o. o. — Warszawa
Łódzki Spółdzielczy Bank Dyskontowy — Łódź

Spółdzielczy Bank Przemysłowców Łódzkich — Łódź

—:0:—:0:—

Dom Bankowy D. M. Szereszowski — Warszawa
Dom Bankowy Henryk Akst — Warszawa
Dom Bankowy Zjednoczonych Bankowców — Antoni Pawlikowski i Ska. — Warszawa
Dom Bankowy Wincenty Wolański — Warszawa
Dom Bankowy B-cia Taub — Łódź
Dom Bankowy Hieronim Szyf — Łódź

Dom Bankowy A. Holzer — Kraków
Dom Bankowy Schütz i Chajes — Lwów
Dom Bankowy Wacław Klepczyński — Warszawa
Dom Bankowy Józef Skowronek i Ska — Warszawa
Dom Bankowy Natan Morgenstern — Warszawa
Dom Bankowy O. Grüss — Lwów
Dom Bankowy Jakób Ulan — Lwów

—:0:—:0:—

Kantor Wymiany Juljan Adelberg — Warszawa
Kantor Wymiany Blumental i Czerwiński — Warszawa
Kantor Wymiany J. Dzierżanowski — Warszawa
Kantor Wymiany S. B. Gelbfisz — Warszawa
Kantor Wymiany Ludwik Kobryner — Warszawa
Kantor Wymiany Juljan Langer — Warszawa
Kantor Wymiany Thiem, Greulich i Ścigalski - Warszawa

Kantor Wymiany W. Pelc — Warszawa
Kantor Wymiany A. i M. Skowronek — Warszawa
Kantor Wymiany L. Targownik — Warszawa
Kantor Wymiany Jakób Wolanow — Warszawa
Kantor Wymiany Sander i Weiss — Warszawa
Kantor Wymiany I. M. Centnerszwer — Warszawa

—:0:—:0:—

Upoważnione przez Bank Spółek Zarobkowych Spółdzielnie Kredyt. należące do Unji Związków Spółdzielczych w Polsce.
Upoważnione przez Centralną Kasę Spółek Rolniczych Spółdzielnie zrzeszone w Zjednoczeniu Związków Spółdzielczych Rolniczych Rzplitej Polskiej, oraz Kasy wszystkich urzędów skarbowych.

Wywiad z Komisarzem Generalnym Pożyczki Narodowej Ministrem Stefanem Starzyńskim

Wywiad poniższy ukazał się wczoraj na łamach warszawskiej „Gazety Polskiej”. Dzięki uprzejmości redakcji „Gazety Polskiej” możemy podać go już dziś naszym czytelnikom.

— Jakie są wrażenia Pana Ministra z pracy w charakterze Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej?

— Trudne jest w kilku słowach odpowiedzieć na to pytanie. Pierwszym wrażeniem moim jest to — że *całe bez wyjątku społeczeństwo zareagowało, i to bardzo silnie, na Pożyczkę Narodową*. Widocznie jest w społeczeństwie głębokie zrozumienie dla potrzeb Państwa i zdecydowana wola, aby Polska o własnych siłach wytrwała aż do zwycięstwa na obranej przez się drodze. Drogę tę wszyscy znają i uznają za słuszną, a rozumieją trudności, jakie ma Państwo do przezwyciężenia i chcą, aby je Państwo przezwyciężyło. To zrozumienie jest tak głębokie, że *odpowiedź na apel Rządu dali niemal wszyscy*. Dał je świat pracy poprzez wszystkie zrzeszenia pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych — które zdecydowały się szybko i przyjęły dla siebie minimalne normy subskrypcji, a niektóre grupy pracowników państwowych powzięły rezolucje dalej idące, niż te ogólne normy. Udział w tej akcji przyjęli również robotnicy. Życie gospodarcze nie pozostało w tyle. Centralny Związek Przemysłu Polskiego zainicjował ustalenie minimalnych norm subskrypcji dla przemysłowców, a w ślad za tem poszli kupcy, rzemieślnicy, ziemianie, banki, towarzystwa ubezpieczeń, adwokaci itd.

— Czy normy, ustalone przez organizacje gospodarcze i zawodowe są równe dla wszystkich?

— Nie są równe — i mają nawet spore odchylenia. *Pożyczka jednak jest dobrowolną, to też normy są różne w poszczególnych dziedzinach i zawodach, ustalone zależnie od woli i oceny własnej możliwości przez dane zrzeszenia lub organizacje zawodowe*. Oczywiście w myśl deklaracji Komitetu Obywatelskiego z dnia 7-go września br. oceni je społeczeństwo.

Normy te zresztą są tylko minimalne, orientacyjne. Cały szereg osób, lub firm już zgłosiło subskrypcję na sumy wyższe, niżby wynikało z tych norm, a inne niewątpliwie zgłoszą to również. Jest cały szereg gałęzi produkcji lub handlu itd., które prosperują lepiej od innych, to też słuszenie, że chcą subskrybować więcej. Są osoby posiadające złoto, którego import przecież w ostatnim półroczu roku wyniósł ponad 225 milionów złotych i te osoby nietylko z łatwością ale z wielką korzyścią dla siebie mogą subskrybować pożyczkę, zachowując bowiem wartość złota i zyskując dobre oprocentowanie.

Nie wątpię, że gdy normy w poszczególnych zawodach okażą się niewspółmiernie niskie w stosunku do innych — to subskrybenci będą za pisywać się jednak na kwoty wyższe, niżby z tych norm wynikało, a odpowiadające swemu stanowi finansowemu i ogólnemu dobrowolnemu obciążeniu się społeczeństwa.

— A czy posiadacze złota zgłaszają się.

— Dotychczas nie zanotowałem zbyt wielu takich wypadków, ale z paroma się spotkałem. Sądzę, że będzie ich więcej. Mogę natomiast podkreślić, że miałem rozmowy z przedstawicielami kapitału zagranicznego, pracującego w Polsce, którzy interesują się bardzo Pożyczką Narodową jako papierem lokacyjnym, uważając go za papier wyjątkowo dobry. Pokazywano mi też kilka listów z zagranicy od osób stale tam przebywających i zwracających się do swych rodzin lub przyjaciół o subskrybowanie dla nich pożyczki. Znam też wypadki subskrypcji przez cudzoziemców zamieszkałych obecnie w Polsce. Sądzę, że głównie decydującym tu czynnikiem jest dobroć lokaty.

— Chciałbym wrócić jeszcze do sprawy częściowo już omówionej i zapytać Pana Ministra czy stosunek społeczeństwa do pożyczki jest czysto uczuciowy, czy rozumowy?

— Z tego, co już powiedziałem, wynika, że motywy są obydwu rodzajów. *Spółeczeństwo zareagowało bardzo silnie*. Wyrazem pierwsiastka ideowego, opartego na głębokim patriotyzmie i przywiązaniu do Państwa — jest szybkość i powszechność reakcji. *Powszechność ta jest tak*

wielką, że objęła i dzieci. Mogę zanotować wiele wzruszających wprost scen z dziećmi szkół powszechnych lub młodzieżą szkół średnich. Te szczere i proste, a głęboko patriotyczne deklaracje — oraz najwcześniej przysłane na moje ręce pieniądze — świadczą chyba o bardzo uczuciowym stosunku.

We wszystkich zaś decyzjach subskrypcji przez różne warstwy społeczne, często kosztem dotkliwego ograniczenia swoich potrzeb — łatwo dostrzec i jeden i drugi pierwiastek. *Głęboki patriotyzm, jaki wykazało społeczeństwo, oparty jest niewątpliwie nietylko na uczuciu, lecz również na dokładnym zrozumieniu więzów, łączących jednostkę z Państwem*. Sądzę, że to zrozumienie istnieje zarówno u urzędników lub robotników, którzy licznymi depeszymi zawiadamiają mnie o decyzjach subskrypcji — jak u przemysłowców, kupców lub innych warstw społeczeństwa, które postanowiły dla siebie minimalne normy subskrypcji, — a następnie w wielu wypadkach prześcigają się w subskrybowaniu większych sum. W tem ostatnim zjawisku mieści się również całkowite zrozumienie, że *Pożyczka Narodowa jest bardzo dobrą lokatą pieniędzy*.

KOMISARZ GENERALNY POŻYCZKI NARODOWEJ.

Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej p. Stefan Starzyński w swym gabinecie pracy w Ministerstwie Skarbu.

— Czy Pan Minister zwrócił uwagę na uciążliwy sposób odezwy Przemysłu Polskiego, mówiący o tem, że przemysł postanowił subskrybować w odpowiednim stosunku do swej wagi w społeczeństwie i roli, jaką chciałby odgrywać w naszym życiu?

— Owszem, nietylko zwróciłem na to uwagę, ale stale to podkreślam w każdym prze-

mówieniu i w rozmowach. Jest to szlachetna ambicja, którą niewątpliwie wszystkie warstwy będą chciały wykazać. Przecież pożyczka jest imienna — to też z łatwością odtworzę statystycznie udział każdej warstwy społecznej, każdego stanu czy zawodu, lub też każdego terytorjum: województwa, powiatu lub miasta. — *Sprawozdanie z tej pożyczki da nam przekrój społecznego i finansowego uwarstwienia życia polskiego*. Będzie to niewątpliwie ciekawe studjum ekonomiczno-społeczne, które przez szereg lat służyć będzie wskaźnikiem, jaką wagę w naszym życiu zbiorowym: społecznym i państwowym mają poszczególne warstwy, zawody itd. Można będzie ustalić znaczenie społeczne i finansowe każdej grupy zawodowej, każdego terytorjum: województwa, powiatu lub miasta. Ta świadomość przyczynia się też do chęci wykazania się poszczególnych warstw, gałęzi, zawodów, miast itd.

— W jaki sposób prowadzona jest propaganda pożyczkowa?

— *Propagandę prowadzi samo społeczeństwo*. Po utworzeniu Komitetu Obywatelskiego Pożyczki Narodowej w Warszawie pod przewodnictwem pana marszałka Senatu Wł. Raczkiewi-

Niezależnie od tego stanęły do pracy wszystkie bez wyjątku niemal organizacje, zrzeszenia, związki itd. Wszędzie jednocześnie wre gorączkowa praca. Powzięte zostały tysiące rezolucyj, deklaracji, oświadczeń itd. Poszczególne organizacje rozsyłają do swych członków listy i wezwania, zażądały też odemnie deklaracji subskrypcyjnych, aby je rozsyłać swym członkom. Izby Przemysłowo-Handlowe rozsyłają dziesiątki tysięcy listów. Generalny Związek Przemysłu Polskiego wysłał 35.000 listów, instrukcyj itp. do wszystkich przemysłowców w Polsce. Niema prawie ani jednej organizacji w Polsce, któraby wyjątkowo intensywnie nie pracowała obecnie na rzecz Pożyczki.

Jest to naprawdę imponujący samorzutny wysiłek społeczeństwa. Będę się starał zebrać cały materiał, aby go zachować na przyszłość jako wzór sprawności społecznej w Polsce.

— Czy koszty wypuszczenia pożyczki będą duże?

— *Będą one bardzo małe w porównaniu z naszymi poprzednimi pożyczkami, nawet wprost minimalne*. Przedewszystkiem podkreślić muszę, że wszystkie bez wyjątku banki, kasy komunalne, domy bankowe, spółdzielnie kredytowe, kantory wymiany itd. *prowadzą subskrypcję bez żadnej prowizji, ponosząc zresztą różne koszty bezpośrednie na ogłoszenia itp. wydatki*.

Wszystkie organizacje pracują również nie tylko bezinteresownie, ale ponoszą wiele wydatków na druki, rozsyłkę itp. *Jedyną ulgą w tej pracy jest zwolnienie od opłat pocztowych, które zarządził pan minister poczt i telegrafów na zgłoszoną w tej sprawie prośbę*.

— Jak Pan Minister ocenia wyniki subskrypcji?

— Na podstawie danych, jakie posiadam, *sądzę, że pożyczka pokryta zostanie co najmniej dwukrotnie, a zapewne i więcej*. Sam świat najmniejszej pracy umysłowej — przypuszczam — pokryłby prawie rozpisaną przez Rząd sumę. Nastrój ogólny — normy ustalone przez centralne organizacje — pozwalają spodziewać się wyników, o których wiemy, lub większych.

— Co Rząd uczyni z nadwyżką subskrypcji, czy dokona repartycji?

— *Rząd nosi się z zamiarem wystąpienia do Pana Prezydenta o wydanie nowego dekretu, rozszerzającego dotychczasowe uprawnienia*. — *Repartycja subskrypcji nie miałaby celu, gdyż trzeba pomyśleć nietylko o najbliższych miesiącach, ale i dalszych, co do których nie możemy zgóry napewno przewidzieć, jak się ukształtują*.

Przezorność cechowała dotąd całą naszą politykę państwową, to też w tym wypadku decyzja Rządu musi być przezorna.

Poczekajmy zaś przede wszystkim do czwartku, dnia 28 bm., kiedy to wieczorem dowiemy się dopiero, ile subskrypcja wyniesie.

Sto lat...

Mieszkaniec Grudziądz Mateusz Kankowski obchodził w tych dniach setną rocznicę swych urodzin. Brał on udział w powstaniu 1863 r. oraz wojnach 1864, 1866 i 1870/71 r. Sędziwy jubilat posiada 4 dzieci, 39 wnuków, 29 prawnuków i 6 praprawnuków.

Śmierć wskutek wzruszenia.

WILNO. We wsi Zabudowania Nowe, w gminie kozłowskiej, 27-letnia Anastazja Krupiecówna otrzymała zawiadomienie, że w Ameryce zmarł jej brat pozostawiając spadek w wysokości 360 tys. dolarów. Krupiecówna ze wzruszenia dostała ataku sercowego i po godzinie zmarła.

Cud św. Januarego.

NEAPOL. Słynny cud św. Januarego, patrona Neapolu, miał miejsce domu polskim.

około 15.000 osób. Modły trwały od 8,30 do 9,45, poczem upłynniona cudownie krew, przechowywana w ampulkach, zawrzała.

Wieść o cudzie została rozgłoszona tradycyjnymi 21 strzałami armatnimi oraz biciem wszystkich dzwonnów kościelnych w Neapolu.

Okoliczni włościanie z upływu czasu pomiędzy rozpoczęciem modłów o cud a upłynnieniem krwi św. Januarego wysnuwają wnioski co do rezultatów zasiewów i zbiorów rolnych.

Owacyjne przyjęcie polskich lotników.

MONTREAL. Przybyli do Montrealu kpt. Hynek i por. Burzyński. Przywieźli oni z sobą balon, na którym odnieśli zwycięstwo w zawodach o puhar Gordon Benneta. Wieczorem kolonja polska zgotowała zwycięzcom entuzjastyczne przyjęcie w poraz wtóry w tym roku przy udziale

Pożar katedry.

LONDYN. W Walleyfield w prowincji Quebec w Kanadzie spłonęła katedra katolicka. Straty wynoszą 80.000 dolarów.

Zgon najstarszego żołnierza

CAEN (dep. Cavados). Zmarł tutaj najstarszy bezsprzecznie żołnierz wojny światowej, niejaki Courchinoux, w wieku 90 lat. Courchinoux brał już udział jako ochotnik w wojnie francusko-pruskiej w r. 1870/71. W r. 1915 zginął na froncie szampańskim jego syn. Po śmierci syna, zaangażował się jako ochotnik, i mimo swych 72 lat uparł się aby walczyć na froncie, gdzie wytrwał aż do końca wojny. Mianowany za nadzwyczajną brawurę sierżantem uzyskał medal wojenny i order legji honorowej.

Generalny Komisarz Pożyczki Narodowej u Pana Prezydenta Rzplitej

WARSZAWA. W sobotę, dn. 25 bm. o godz. 11-tej rano, Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na dłuższej audjencji Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej p. Stefana Starzyńskiego, który złożył Panu Prezydentowi szczegółowe sprawozdanie z dotychczasowych prac i postępów w zakresie realizacji Pożyczki Narodowej.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej szczególnie zainteresował się powściągnięciem oddźwięku w społeczeństwie, jaki Pożyczka Narodowa wywołała, oraz szlachetnym wyścigiem

poszczególnych warstw i grup zawodowych w ustalaniu minimalnych norm subskrypcji, następnie zaś w minimalne normy. Wobec szczegółowego referatu z dotychczasowej przedterminowej subskrypcji Pan Prezydent R. P. okazał zainteresowanie w stosunku do poszczególnych przedsięwzięć i jednostek, które bądź już dokonały subskrypcji, przekraczając znacznie wszelkie normy minimalne, bądź też zadeklarowały dokonanie takiej subskrypcji po oficjalnym jej otwarciu w dn. 28 bm.

Minister Beck w Genewie

GENEWA. Minister Beck w towarzystwie małżonki, dyrektora gabinetu Dębickiego i sekretarza osobistego Friedricha przybył do Genewy, powitany na dworcu przez starożytnego delegata Polski w Lidze Narodów ministra Raczyńskiego i członków delegacji.

Z Paryża donoszą: O godzinie 16 minister Beck przyjęty był w pałacu Rambouillet przez prezydenta Lebrun.

Podczas spotkania i rozmowy, która nosiła charakter serdeczny, p. pre-

zydent Lebrun wręczył ministrowi Beckowi Wielką Wstęgę orderu Legji Honorowej. Audjencja p. min. Becka u p. prezydenta Lebrun trwała półtorej godziny.

Duchowieństwo na rzecz Pożyczki Narodowej

Duchowieństwo całej diecezji wolińskiej postanowiło subskrybować Pożyczkę Narodową w wysokości jednodziennych dochodów.

Humorystyczna skarga niemieckiego karczmarza do Ligi Narodów.

GENEWA. 76 sesja Ligi Narodów rozpoczęła się pod przewodnictwem ministra spraw zagranicznych Mohwinkla. Rada odbyła dwa krótkie posiedzenia poufne i publiczne. Na poufnym posiedzeniu Rada ustaliła porządek dzienny obecnej sesji i zatwierdziła różne nominacje w sekretariacie generalnym w szczególności nominację dotychczasowego wysokiego komisarza Ligi Narodów w Gdańsku p. Rostinga na dyrektora sekcji mniejszości sekretariatu.

Przychylając się do zadania Iraku Rada odrzuciła rozpatrywanie skargi Asyryjczyków decydując, że sprawa ta będzie załatwiona na następnej sesji.

Na publicznym posiedzeniu, które się odbyło przy licznych udziałach prasy i publiczności, Rada przyjęła raport komisji doradczej dla spraw handlu opjum, raport komisji współpracy umysłowej oraz raport w sprawie utworzenia międzynarodowej komisji architektury.

Przy ustalaniu porządku dziennego Rada Ligi musiała m. in. zdecydować co ma zrobić z petycją mniejszościową niejakiego Pawelczyka z pol-

skiego Górnego Śląska, wniesioną na podstawie konwencji górnośląskiej. Petycjonariusz skarży się, że na skutek podniesienia poziomu szosy, przechodzącej przed jego karczmą, w czasie deszczu wytwarzają się kałuże, które utrudniają do niej dostęp i domaga się od Rady Ligi nakazania Rządowi Polskiemu, by przywrócił stan szosy z przed stu lat i wypłacił mu odszkodowanie. Rząd Polski przestał sekretariatowi generalnemu Ligi uwagi, w których stwierdza, że system ochrony mniejszości dotychczas nie ma jeszcze wpływu na warunki atmosferyczne, wobec czego zapobieganie wytwarzaniu się kałuż nie jest możliwe.

Na wniosek sprawozdawcy, Rada postanowiła odesłać petycję do procedury lokalnej.

Fakt, że aeropag międzynarodowy jakim jest Rada Ligi musi się zajmować tego rodzaju humorystyczną skargą w sprawie deszczu trapiącego członka mniejszości niemieckiej na Górnym Śląsku jest dowodem jak bardzo została spaczona idea ochrony mniejszości i jak jest nadużywana przez mniejszość niemiecką.

Tragikomedja.

Uwaga świata skoncentrowana jest w bieżącym tygodniu na jedną z największych tragikomedji historycznych, którą nazwano procesem przeciwko podpalaczom Reichstagu. Już dziś w świetle naogół rzeczowo prowadzonego przewodu sądowego w którym nie brak jednak momentów tendencyjnych, widać brak jakiegokolwiek związku pomiędzy faktem podpalenia Reichstagu a uwięzieniem Torglera przywódcy komunistów niemieckich, oraz 3 bułgarów zamieszanych sztucznie w tą sprawę.

Z brakiem konkretnych dowodów winy liczył się nawet prokurator Rzeszy, który do pierwotnego o-

skarżenia wyłącznie o podpalenie Reichstagu dołączył obecnie drugi punkt o działalność antypaństwową i pod ten punkt ma być podciągnięta sprawa Torglera. Co do trzech uwięzionych razem z nim Bułgarów to w prawniczych kołach lipska przeważa przekonanie że będą oni uwolnieni.

Proces ten budzi szerokie echo za granicą. O ile dla Niemiec pożar Reichstagu był jak to stwierdza minister propagandy Goebels ostatnim sygnałem ostrzegawczym przed niebezpieczeństwem komunizmu, o tyle dla opinii publicznej całego świata był on punktem zwrotnym w jej ustosunkowaniu się do Niemiec.

Jednomyślna Opinia

Jednomyślna opinia, z jaką przyjęta została we wszystkich sferach społecznych i gospodarczych Pożyczka Narodowa, jest niewątpliwie objawem krzepięcym. Na gruncie akcji subskrypcyjnej dokonywanej w Polsce nie tylko konsolidacja myśli społecznej, która pośród trudności dnia dzisiejszego szuka najwłaściwszych rozwiązań, ale i konsolidacja czynów, składających się na wielki zbiorowy wysiłek przelamywania zapór, hamujących dziś rozwój gospodarczy kraju.

Intencje Rządu, w którego ogólnej polityce finansowo-gospodarczej Pożyczka Narodowa jest nader ważnym elementem, zostały przez wszystkich należycie zrozumiane.

Świadczą o tym wymownie głosy licznych organizacji i osobistości, które rozpisanie Pożyczki wewnętrznej uznały za rzecz bardzo wskazaną — udział zaś w jej subskrypcji — za obowiązek każdego obywatela.

„Celem Pożyczki — pisze w swej odezwie Związek Przemysłu Polskiego — jest zrównoważenie budżetu, a niema już dziś w Polsce człowieka, któryby nie rozumiał, że równowaga budżetu, to trwała równowaga waluty, to zabezpieczenie oszczędności już zgromadzonych i podstawa do dalszego budzenia zmysłu oszczędnościowego, tak pożytecznego już rozwijającego się w naszym społeczeństwie.

Równowaga budżetu — to spokój społeczny to warunek przetrwania kryzysu, to kwestja wreszcie naszego znaczenia i kredytu międzynarodowego”.

„Z różnych sposobów ulżenia obecnej sytuacji Skarbu — mówi p. prezes K. Fudakowski, jeden z wybitnych przedstawicieli naszego rolnictwa — wypuszczenie obligacji Pożyczki wewnętrznej jest sposobem najracjonalniejszym, bo odpowiada najwięcej przyjętym powszechnie na świecie regułom gospodarki finansowej”.

„Wszystko przemawia za tem — stwierdza b. min. Cz. Klarnier, prezes Związku Izby Przemysłowo Handlowych — iż gnębiący od szeregu lat ludzką krzyż gospodarczy ma się ku końcowi. Te kraje, które przetrwały kryzys ze zrównoważonym budżetem i nie naruszoną walutą — wejda w okres ożywienia gospodarczego z największymi szansami rychłej odbudowy dobrobytu. Powodzenie Pożyczki Narodowej, o którą Państwo zwraca się dziś do swych obywateli jest tedy warunkiem przyszłej — miejmy nadzieję — niedalekiej już ożywilności tych pomysłowości”.

Podobnie ocenia Pożyczkę b. premier Władysław Grabski. W Polsce — mówi on stoso-

wane już są dwie formy zrównoważenia budżetu: oszczędności i nacisk śruby podatkowej. Obecnie dochodzi do nich Pożyczka wewnętrzna. Użycie tych trzech sposobów dla osiągnięcia równowagi budżetowej stanowi gwarancję, że Polska potrafi przejść przez okres obecnych trudności gospodarczych i uniknie inflacji..

„Obecnie — stwierdza dalej Grabski — wobec zarysowującego się zmniejszenia tempa miesięcznych deficytów budżetowych można wnioskować o zbliżeniu się naszej gospodarki do stałej równowagi. Po uzyskaniu dzięki pożyczce dalszego wzmocnienia, pozwalającego na ustabilizowanie się równowagi budżetowej, Rząd nie będzie potrzebował szukać dalszych źródeł nadzwyczajnych dla pokrycia niedoborów, a temsamem zmorem redukcji poborów pracowniczych zostanie usunięta.

O ile dla świata urzędniczego Pożyczka Narodowa usuwa zmorem zniżki poborów, o tyle dla świata gospodarczego usuwa obawy o spadek złotego”.

Głosem takich możnaby przytoczyć już setki, codziennie bowiem spotykamy się nawet z nowymi uchwałami i oświadczeniami w sprawie Pożyczki.

Wiążą się one zgodnym akordem. Byli premierowie i ministrowie skarbu, przywódcy organizacji gospodarczych, profesorowie uniwersytetów, urzędnicy, kupcy i rzemieślnicy, młodzież szkolna, zbierająca swe grosze i przysyłająca je na ręce Komisarza Generalnego Pożyczki na zakup obligacji — wszyscy rozumieją potrzebę wywiązania się z tego najważniejszego dziś obowiązku obywatelskiego. —

Jak powiedzieliśmy, jednomyślnością ta jest objawem krzepięcym. Każę ona wierzyć, że nie tylko pożyczka pokryta będzie z nadwyżką, lecz również — co jest rzeczą może stokroć jeszcze ważniejszą, że w społeczeństwie naszym istnieje zrozumienie dla polityki gospodarczej Państwa i niezłomna wola przezwyciężania trudności własnymi siłami.

Nie ulega już dziś wątpliwości, że powoli, ale stale idziemy naprzód. Skoro pożyczka zostanie pokryta, a pieniądze w ten sposób uzyskane napelnia kasy skarbowe i wzmocnią budżet państwowy, oparci o fundament konsolidujących się w czasie jej subskrypcji myśli, celów i czynu zbiorowego, ze zdwojoną energią będziemy mogli przystąpić do skończenia daleko już zaawansowanych prac nad przywróceniem ogólnej poprawy gospodarczej.

J. R-ski.

Komunikat

Warszawa, dnia 13 września 1933 r.
KOMISARZ GENERALNY
POŻYCZKI NARODOWEJ

L. K. P. N. 68/33

W związku z propagandą Pożyczki Narodowej Ministerstwo Poczty i Telegrafów wyraziło zgodę na przyjmowanie przez wszystkie urzędy i agencje pocztowe do dnia 10 października 1933 r. włącznie listów, kartek, druków — tak zwykłych jak i poleconych — oraz paczek za opłatą ryczałtową.

Przesyłki nadawane za opłatą ryczałtową winny być zaopatrzone na stronie adresowej dokładnym adresem nadawcy i napisem lub nadrukiem: „Sprawa Pożyczki Narodowej”. Na prawym górnym rogu strony adresowej przesyłki listowej lub adresu paczki a przy paczkach również i na prawej części i adresu pomocniczego winien być umieszczony napis: „Opłata ryczałtowa M. P. i T. z dnia 12. 9. 1933 r. P. W. 504/25”.

Przesyłki podlegające opłacie ryczałtowej muszą być nadawane przez uprawnione osoby i instytucje przy okienku w rzędzie Pocztowym zapomocą pocztowych książek nadawczych.

Niezależnie od tego osoby i instytucje prywatne mogą nadawać w dowolny sposób do dnia 10 października 1933 r. włącznie bez uiszczenia taryfowej opłaty zwykłe listy i kartki w sprawach Pożyczki Narodowej pod adresem organizacji, zajmujących się propagandą Pożyczki. Na stronie adresowej tych przesyłek musi być umieszczony dokładnie adres nadawcy i napis lub nadruk: —

„Sprawa Pożyczki Narodowej” oraz napis: „Opłata ryczałtowa M. P. i T. z dnia 12. 9. 1933 r. Nr. P. W. 504/25.

(—) Starzyński
Komisarz Generalny
Pożyczki Narodowej.
DOP. RED. Na powyższy komunikat
zuracamy uwagę Komitetów Miejskowych Pożyczki Narodowej.

Załoga zwycięskiego balonu „Kościuszko”
Kpt. Burzyński i por. Hynek.

Pożyczka Narodowa Własnymi Siłami

Zebrania informacyjne

w sprawie Pożyczki Narodowej odbędą się w powiecie wąbrzeskim we wtorek 26 bm. o godz. 8-mej

w niżej wyszczególnionych miejscowościach:

We wtorek, dnia 26 bm. o godz. 20-tej (8-ej wieczorem) odbędą się w wszystkich większych środowiskach powiatu wąbrzeskiego zebrania informacyjne w sprawie Pożyczki Narodowej.

Na zebraniach tych referaty wygłoszą delegowani przez Powiatowy Komitet Obywatelski prelegenci.

Rozkład i termin zebrań oraz nazwiska prelegentów podajemy poniżej z prośbą o liczne przybycie na te zebrania.

ROZKŁAD ZEBRAŃ

1. Pluznica — godz. 8-ma wieczór — dla mieszkańców: Pluznicy, Ostrowa, Orłowa, Bartoszewice i Trzcianka. Prelegenci pp. prof. Brzostowicz i St. Klimek.
2. Królewska Nowawieś — godz. 8, dla mieszkańców: Król. Nowawieś, Mgowa, Uciaża, Czapel, Pieniek, Szczerosługi, Gziki, Bągart — prelegent p. prof. Berndt.
3. Jarantowice — godz. 8-ma wiecz., dla mieszkańców: Jarantowice, Stanisławek, Buk i Katarzynek —

prelegenci pp. Wicestarosta Cwinarowicz i em. insp. szk. Reiske.

4. Książki — godz. 8-ma wiecz., dla mieszkańców: Książki, Łopatki, Brudzawki, Zaskocz, Piwnice i Osieczek — prelegenci pp. dyr. Bulanda i Wincenty Lewandowski.
5. Dębowałaka — godz. 8-ma wiecz., dla mieszkańców: Dębowałaka, Niedźwiedzia i Jaworza — prelegent p. prof. Winogrodzki.
6. Łobdowo — godz. 8-ma wiecz., dla mieszkańców: Łobdowa i Kurkocina — referenci pp. kier. szkoły powsz. Nałęcz i dr. wet. Wilamowski.
7. Ostrowite — godz. 8-ma wiecz. dla mieszkańców: Ostrowitego, Skępska, Krażna, Kielpin i Gajewa — prelegenci: pp. nacz. Urz. Skarbowego Wruk i bud. Gaszyński.
8. Rychnowo — godz. 8-ma, dla mieszkańców: Rychnowa, Elzanowa, Wielkołaki, Srebrnik, Mlewa i Nowogodworu — prelegent p. mecenas Brzezewicz.
9. Chełmonie — godz. 8-ma wiecz., dla mieszkańców: Chełmońca, Li-

pienicy, Bielska, Bielskich Bud, Leśna i Elgiszewa — referent p. kier. szkoły Gierszewski.

10. Węgorzyn — godz. 8-ma wiecz., dla mieszkańców: Węgorzyna, Orzechowa, Orzechówka i Łądów, prelegent p. dyr. Ledwochowski.
11. Ryńsk — godz. 8-ma wiecz., dla mieszkańców: Ryńska, Ludowie, Sosnowki i Sierakowa — prelegent p. Starosta Kalkstein.
12. Zieleń — godz. 8-ma wiecz., dla mieszkańców: Zielenia, Pływaczewa, Małych Radowisk, Piątkowa, Pluskowes, Starego Zielenia, Za Zielenia, Czystochlebia — referent p. mec. Balcerski.
15. Lipnica — godz. 8-ma wiecz., dla mieszkańców: Lipnicy, Małego Pułkowa, Wielkiego Pułkowa, Sokoligóry, Galczewa i Wielkich Radowisk — prelegenci pp. nacz. wydz. Pow. Józef Kurzyński i J. Nadolny.

Wszystkich obywateli na powyższe zebrania uprzejmie się zaprasza.

lach utrzymać się potrafi, nie cofając się przed żadną ofiarą dla Państwa, i uznając, że członkowie Fed. Pol. Zw. Obrońców Ojczyzny stojąc na straży dopełnienia obowiązków winni w pierwszym rzędzie świecić przykładem szczerego spełnienia obowiązku wobec Państwa, — wzywa wszystkich swych członków do jaknajliczniejszego udziału w subskrypcji Pożyczki Narodowej i wyraża nadzieję, iż odezwa ta znajdzie żywy odgłos u kolegów.

ZARZĄD POWIATOWY FEDERACJI
POLSKICH ZWIĄZKÓW OBRONCÓW
OJCZYZNY.

Kto i ile subskrybował?

— Urzędnicy Urzędu Skarbowego oraz członkowie Stowarzyszenia Urzędników Skarbowych w dniu wczorajszym subskrybowali Pożyczkę Narodową w wysokości 75 proc. swych miesięcznych poborów każdy.

— Powstańcy i Wojaacy na Pożyczkę Narodową. Zarząd Związku Powstańców i Wojaków O. K. VIII placówka Wąbrzeźno subskrybuje Pożyczkę Narodową zakupując jedną obligację.

— Koło środowiskowe BBWR. przy Zakładach Graficznych B. Szczuki postanowiło subskrybować Pożyczkę Narodową. Założone przed kilku dniami Koło Środowiskowe B. B. W. R. przy Zakł. Graficznych B. Szczuki, postanowiło subskrybować Pożyczkę Narodową w sumie 100 zł. (niezależnie od subskrypcji Pożyczki przez wszystkich pracowników w Zakładzie). Dotychczas jest to pierwsze i najmłodsze Koło BBWR. w powiecie, które subskrybowało Pożyczkę.

— Obywatelskie stanowisko pracowników Zakł. Graficznych B. Szczuki. Wszyscy pracownicy Zakładów Graficznych B. Szczuki w zrozumieniu ważności chwili i położenia Państwa, stanęli w szeregach tych obywateli, których Rząd wezwał do subskrybowania Pożyczki Narodowej, podpisując ją na ogólną sumę 3,850,— zł. — razem z subskrybowaną przez członków Koła Środowiskowego BBWR. 3,950 zł. Podpisujący powyższą Pożyczkę, wiedzą, że jest to najlepszą lokatą oszczędności. —

Za tem obywatelskim stanowiskiem pracowników Zakładów Graficznych B. Szczuki powinni pójść wszyscy pracownicy innych firm i przedsiębiorstw.

— Urzędnicy i podurzędnicy pocztowi subskrybują Pożyczkę. W dniu 20 bm. urzędnicy i podurzędnicy urzędu Pocztowo-Telegraficznego w Wąbrzeźnie subskrybowali Pożyczkę Narodową w wysokości 75 procent poborów. Ogólna suma subskrypcji wynosi przeszło 4.250 złotych.

— Urzędnicy i pracownicy miejscy w Wąbrzeźnie subskrybowali Pożyczkę Narodową na ogólną sumę 1.300 złotych.

— Policja Państwowa pow. Wąbrzeskiego subskrybuje Pożyczkę Narodową. Wyrobienie obywatelskie Pol. Państwowej niejednokrotnie już przejawiało się w czynach. Apel Rządu w sprawie subskrypcji Pożyczki Narodowej znalazł żywiłowy oddźwięk wśród policjantów. —

Policja Państwowa pow. Wąbrzeskiego w poczuciu spełnienia obowiązku obywatelskiego, postanowiła subskrybować gremjalnie Pożyczkę Narodową, deklarując chęć zakupu obligacji w wysokości od 75 do 100 %.

ODEZWA

WŁAŚCICIELE NIERUCHOMOŚCI!

Rząd przystąpił do emisji wewnętrznej pożyczki narodowej w wysokości 120 milionów złotych.

Komitet organizacyjny tej pożyczki, w którego skład weszli również przedstawiciele naszej organizacji — Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej — zwrócił się z apelem do całego społeczeństwa, do wszystkich organizacji społecznych i kulturalnych.

Przyczynienie się do pokrycia pożyczki w krótkim terminie jest obowiązkiem każdego Polaka, powodzenie pożyczki będzie dowodem tężyzny, odporności i ofiarności społeczeństwa, a jednocześnie zwolni Skarb od konieczności dalszego podnoszenia podatków.

Poza spełnieniem obowiązku obywatelskiego każdy, nabywający pożyczkę, znajdzie dobrą lokatę, wobec korzystnych warunków i zabezpiecze-

nia w złocie umieszczonego w niej kapitału.

Wszyscy dobrze wiemy, jak ciężka jest nasza sytuacja gospodarcza. Ale właśnie dlatego, aby uchronić się przed dalszym jej pogorszeniem musimy, podpisując pożyczkę, złożyć dowód zrozumienia konieczności państwowych i społecznych.

Nie może nas zabraknąć tam, gdzie stanie w jednym szeregu rzemieślnik, urzędnik, kupiec i przemysłowiec.

A za tem każdy z właścicieli nieruchomości winien pospieszyć spełnić swój obowiązek obywatelski dla kraju przez podpisanie wewnętrznej pożyczki narodowej.

Za Zarząd

Związku Właścicieli Nieruchomości
(—) Gaszyński, prezes
(—) Makowski, sekretarz

Odezwa

Poniżej podajemy odezwę Władz Okręgowych Związku Strzeleckiego w Toruniu do Strzelców w sprawie Pożyczki Narodowej.

Kierownictwo i Komenda
VIII Okręgu Zw. Strzeleckiego
Pomorze

Toruń, dnia 20 września 1935 r.
KTO POMAGA PAŃSTWU —
POMAGA SOBIE SAMEMU
OBYWATELE STRZELCY! (czynnie).

Na podstawie rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 września 1935 r. oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 7 września 1935 r. otwartą będzie subskrypcja na 6 proc. pożyczkę wewnętrzną w nominalnej wysokości — 120.000.000 (120 milionów) złotych w złocie.

Pożyczka ta nosi charakter narodowy, bowiem cały naród polski musi

stanąć mocno i zwarcie do walki o swój byt gospodarczy.

Wszyscy obywatele Rzplitej zdają sobie jasno sprawę z tego, że Polska rozpisuje wewnętrzną pożyczkę dopiero po kilku latach kryzysu, podczas gdy inne Państwa uczyniły to już wielokrotnie w ciągu ostatnich lat. —

Pożyczka Narodowa nie jest pociążeniem społeczeństwa do ofiar, lecz tylko do współpracy.

Pieniądz pożyczony nie jest pieniądzem straconym, lecz tylko kredytem udzielonym Państwu, zabezpieczonym na całym majątku Państwa i oprocentowanym, a więc przynoszącym stały dochód. Całe społeczeństwo staje do apelu pod hasłem:
własnymi siłami.

W tym wspólnym wysiłku Całego Narodu nie może i nas braknąć — Obywatele—Strzelcy VIII Okręgu Związku Strzeleckiego.

Jako Władze Okręgowe zwracamy się do Was z gorącym apelem:

Strzelcy zawsze ofiarnie stawali do każdego wysiłku jeśli Państwo Polskie tego od nich żądało. Dla każdego Strzelca naczelnym dobrem jest dobro Państwa — to też niechaj każdy z członków Związku Strzeleckiego w miarę swoich możliwości finansowych dołoży swą cegiełkę w budowie gmachu gospodarki narodowej.

Członkowie Zarządów i Komend Powiatowych i oddziałowych oraz Strzelcy i Strzelczynie, którzy nie będą mogli zakupić obligacji pożyczki narodowej niechaj słowem propagują wśród najszerszych mas społecznych znaczenie i wartość pożyczki dla Państwa. —

Wierzmy, że każdy członek Zw. Strzeleckiego ofiarnie w miarę sił swoich przyczyni się do powiększenia funduszy Pożyczki Narodowej.

A więc Obywatelki i Obywatele — do czynu na froncie gospodarczym. Kto pomaga Państwu — pomaga sobie samemu!

Kierownictwo i Komenda
VIII Okręgu Związku Strzeleckiego.

Do członków Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny

Zarząd Pow. Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny wydał następującą odezwę:

Zważywszy, iż pożyczka wewnętrzna zmierza do utrwalenia równowagi budżetowej, będącej podstawą waluty naszej i stałości stosunków ekonomicznych, a tem samem służyć ma wzmocnieniu gospodarstwa w dobie szalejącego wszędzie w świecie kryzysu, — iż powodzenie pożyczki jest nie tylko nieodzownym wymogiem chwili i wyjątkowym warunkiem możności przezwyciężenia trudności, jakie przeżywamy wraz z innymi narodami, ale także jest kwestją godności całego społeczeństwa, które wykazać winno, że bez obcej pomocy i o własnych si-

**Pożyczka Narodowa
własnymi siłami**

